

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА”

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

М.А.Н.

• Мала академія наук
• України під егідою
• ЮНЕСКО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ XVII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ “АКАДЕМІЧНА Й УНІВЕРСИТЕТСЬКА НАУКА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ”

12-13 ГРУДНЯ 2024 РОКУ

УДК: 616.057

ЗМІНИ КЛІМАТУ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Траверсе Г. М., Мизгіна Т. І.

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
galina.traverse@gmail.com

Зростання проблем зі здоров'ям у всьому світі обумовлено, переважно, численними значущими всесвітніми змінами, включаючи зміну клімату, що має істотний і безпосередній вплив на здоров'я людини. Зміна клімату є суттєвою глобальною загрозою для здоров'я та благополуччя людства.

Метою роботи було узагальнити сучасні дані щодо впливу змін клімату на здоров'я людини.

Методика дослідження. Було вивчено та проаналізовано наукові літературні джерела з питання прямого та опосередкованого впливу змін клімату на здоров'я людини.

Вчені виділяють пряму та опосередковану дію змін клімату на здоров'я людини, До чинників прямого впливу відносять теплове випромінення, що може викликати захворювання, пов'язані зі спекою, теплові удари і навіть смертельні випадки, особливо серед таких груп населення, як люди похилого віку та особи з супутніми медичними проблемами. Непрямі ефекти змін клімату на здоров'я людини впливають на низку областей психічного здоров'я та благополуччя. Тривалий вплив катастрофічних погодних явищ і змін навколишнього середовища, що триває, можуть змусити людей і спільноти відчувати себе більш напруженими, тривожними і безпорадними. Втрата звичного оточення і зіткнення з незрозумілим майбутнім можуть вплинути на психічне здоров'я, збільшуючи ризик психологічних розладів, включаючи депресію [1].

Одним із наслідків змін клімату для здоров'я людини є поширення трансмісивних інфекцій. Зміни температури можуть визначати перерозподіл переносників інфекцій, навіть, якщо присутність переносника в регіоні автоматично не призводить до захворювання. Кліматичні чинники (температура,

опади та відносна вологість), рівень інфікування водою, соціальні та економічні умови та відсутність стратегій боротьби з переносниками можуть бути пов'язані з виникненням або повторним виникненням трансмісивних захворювань [2]. Зростання захворюваності на лихоманку Західного Нілу у всій Європі та кліщовий енцефаліт у Центральній та Східній Європі було описане як наслідок потепління клімату в Європі та зміни у розподілі переносників цих вірусів за останні десятиліття. У високогірних районах Східної Африки ступінь поширення малярії була пов'язана з підвищенням температури, а після 1999 випадки захворювання були зареєстровані серед жителів, які проживають на висоті до 1650 м, де раніше малярія не фіксувалася [3].

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, тенденції потепління та опадів, спричинені антропогенною зміною клімату за останні 30 років, вже призвели до очікуваної щорічної втрати понад 150 000 життів. Велика кількість поширених серед людей захворювань, пов'язаних з коливаннями клімату, а саме, смертність від серцево-судинних захворювань, недоїдання та респіраторні проблеми, спричинені забрудненнями повітря. Так, лише у Китаї внаслідок збільшення впливу забруднення повітря щорічно помирає майже мільйон людей [5]. У дослідженні, проведеному по всій території Сполучених Штатів, дійшли висновку, що приблизно з 4000 додаткових передчасних смертей щорічно було пов'язано з впливом змін клімату [6].

Таким чином, кліматичні зміни мають значні негативні наслідки для здоров'я людини, що викликає необхідність невідкладного вивчення та вирішення цієї проблеми суспільної охорони здоров'я. Такі наслідки включають сплеск захворювань та смертності, пов'язаних зі спекою, захворювань, що передаються переносниками, респіраторних захворювань, а також фізичних та психічних уражень від лісових пожеж та екстремальних погодних умов. Масштаби, швидкість поширення та серйозність таких наслідків зростатимуть за відсутності запобіжних заходів, несправедливо завдаючи шкоди вразливим

верствам населення та посилюючи вже існуючі порушення у стані їхнього здоров'я.

Література:

1. Teasdale N, Panegyres PK. *Climate change in Western Australia and its impact on human health. J Climate Change Health.* 2023;12: 100243.
2. Salinas Alcega, S. (2018). *El Acuerdo de París de diciembre de 2015: la sustitución del multilateralismo por la multipolaridad en la cooperación climática internacional. Revista española de derecho internacional, 70(1), 53-76.*
3. Scheelbeek, P. F., Chowdhury, M. A., Haines, A., Alam, D. S., Hoque, M. A., Butler, A. P., ... & Vineis, P. (2017). *Drinking water salinity and raised blood pressure: evidence from a cohort study in coastal Bangladesh. Environmental health perspectives, 125(5), 057007.*
4. Shaher Zyoud, Ahed H. Zyoud. *Mapping and visualizing global knowledge on planetary health in the climate change context: a comprehensive exploration of insights, trends, and research priorities. Discover Sustainability 2024, 5 (1) <https://doi.org/10.1007/s43621-024-00499-6>*
5. Hong C, et al. *Impacts of climate change on future air quality and human health in China. Proc Natl Acad Sci.* 2019;116(35):17193–200.
6. Tagaris E, et al. *Potential impact of climate change on air pollution-related human health effects. Environ Sci Technol.* 2009;43(13):4979–88.